

ལེ་ཉིན་གིས་དམ་ཁ་འཁྲུག་དང་ཞི་བདེའི་སྐོར
གསུང་པའི་གསུང་རྩོམ་གསུམ་

ལེ་འི་ན་གིས་དམ་ག་འཁྱུག་དང་ཞི་བདེའི་སྒོར
གསུང་པའི་གསུང་རྩོམ་གསུམ་

本书根据中共中央马克思、恩格斯、列宁、斯大林著作编译局翻译的、人民出版社 1971 年 9 月出版的汉文版本翻译出版。

དབ་འདི་ནི་ཁྱང་ཁྱང་ཁྱང་དབང་གི་མར་ཁེ་སི་དང་, ཨན་གེ་སི་, ལེ་ཉིན་, མི་ཏེ་ལིན་པཅས་
གི་གསུང་ཚམ་སྒྲིག་སྒྲུར་ཁང་གིས་སྒྲུར་བ་དང་, མི་དམངས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གིས་ 1971 ལོའི་ཟླ་ 9
པར་པར་དུ་སྒྲན་པའི་ཀླ་མིག་པར་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཏེ་སྒྲུར་ནས་སྒྲན་པ་ཡིན་。

ལེ་ཉིན་གིས་དམག་འཁྲུག་དང་ཞི་བདེའི་སྐོར་གསུང་ པའི་གསུང་ཚམ་གསུམ

*

མི་དམག་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གིས་སྒྲུར་ནས་སྒྲན་པ་

1975 ལོའི་ཟླ་ 10 པར་པར་གཞི་ 1 པ་སྒྲིག་པ་

1975 ལོའི་ཟླ་ 10 པར་པེ་ཅིན་ལ་པར་སྐངས་ 1 པ་བརྒྱབ་པ་

དབ་པར་སྐོར་བྱུང་ 2

列宁论战争、和平的三篇文章

(藏文)

民族出版社翻译出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：850×1168 毫米 1/32 印张：4 5/8

1975 年 10 月第 1 版

1975 年 10 月北京第 1 次印刷

书号：M 1049(3)133 定价：0.26 元

དཀར་ཆག

ཁྱེ་ཚལ་སྤང་ལུགས་དང་དམག་འཁྲུག (ཨ་ཁྱེ་ཚལ་དམངས་གཙུག་ཏུ་)

གིས་དམག་འཁྲུག་ལ་འཇིག་པའི་སྤྱད་ཚུལ་ 1—73

པར་གཞི་དང་པོ་(རྒྱལ་ཁྲིའི་པར་གཞི་དེ)ཐུང་གཞི་..... 1

པར་གཞི་གཉིས་པའི་ཐུང་གཞི་ 3

ཐུང་དང་པོ་ ཁྱེ་ཚལ་སྤང་ལུགས་གི་ཙུང་དང་ 1914 ལོ་—1915 ལོ་

པར་གི་དམག་འཁྲུག་ 4

ཁྱེ་ཚལ་དང་མིས་དམག་འཁྲུག་ལ་འཇིག་པའི་སྤྱད་ཚུལ་ 4

ཉི་རམས་དམག་འཁྲུག་གི་ལོ་རྒྱུས་གི་རྣམ་པ་ 5

པར་ཚོལ་དམག་འཁྲུག་དང་འགོག་པུང་དམག་འཁྲུག་པར་གི་ཁྱད་པར་ 6

མིག་སྒྲིའི་དམག་འཁྲུག་གི་བཙན་རྒྱལ་སྤང་ལུགས་གི་དམག་འཁྲུག་རིང་ 8

བན་གཞིག་བདག་པོ་ཅེ་གོས་པར་བན་གཞིག་ལམ་ལུགས་གནས་ཐབས་

ཕྱད་རྒྱ་དང་སྤྱི་བཙན་གཏོང་རྒྱའི་ཅེད་ཏུ་བུས་པའི་དམག་འཁྲུག་ 9

“དམག་འཁྲུག་གི་ཕྱད་ཐབས་གཞན་ཅིག”(དག་ཤུགས་)“བརྒྱད་ནས་

མཚན་པའི་ཆལ་མྱོད་གི་རྒྱན་མཐུད་རིང་” 13

ཐི་མེ་ཏི་དཔེར་བཞག་པ་ 14

ཨ་ཁྱེ་ཚལ་དམག་རྒྱལ་དམག་དོན་གང་ཡིན? 16

གང་ཞིག་ཁྱེ་ཚལ་ཏུ་ལུགས་སྤང་ལུགས་རིང? 17

པ་སའི་ཞེར་བརྒྱགས་གདམ་ 18

འཁྲུག་བཤད་གི་སྒྲིའི་ནས་མར་ཁེ་མེ་དང་ཞེན་གེ་མའི་ལྷ་བ་ལུང་ཏུ་བྲངས་པ་ ... 20

ག་ཅི་གཉིས་པ་ཐོར་ཞིག་ཏུ་སྤང་བ་ 22

ཁྱེ་ཚལ་ཏུ་ལུགས་སྤང་ལུགས་གི་ཙུང་ལོན་པའི་སྐབས་འཇོལ་སྤང་ལུགས་རིང་ 22

མང་ཁྱི་ལེ་རིང་ལུགས་དང་ཡུར་ཁྱི་ལེ་རིང་ལུགས	
(1903 ལོ—1908 ལོའི་བར་)	62
མར་ཁེ་མི་རིང་ལུགས་དང་དགོས་མེད་རིང་ལུགས	
(1908 ལོ—1914 ལོའི་བར་)	63
མར་ཁེ་མི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚྭ་གས་ཏེ་ལུན་རིང་ལུགས	
(1914 ལོ—1915 ལོའི་བར་)	66
ཨོ་གོ་སྤྱི་ཚྭ་གས་དམངས་གཙུག་ཏུ་གྱུར་གྱི་དུ་ལྷོ་ལོ་གནས་ཚུལ	68
ང་ཚོའི་ཏང་གི་ལས་འགན	72
འབྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྒྱུད་ཀྱི་དམག་དོན་གྱི་ཅུ་འཛིན་	74—95
དང་པོ་	75
གཉིས་པ་	82
གསུམ་པ་	86
འབྱུར་ལུན་གྲལ་རིམ་གྱི་ཞི་བདེ་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚྭ་གས་ཏང་མིའི་ཞི་བདེ་	
རིང་ལུགས་.....	96—129
ལེ་ཆན་དང་པོ་(ཡང་ན་ལེའུ་དང་པོ་) འཇམ་མིང་ཆབ་སྲིད་གི་འགྱུར་ཁྲོག	96
ལེ་ཆན་གཉིས་པ་(ཡང་ན་ལེའུ་གཉིས་པ་) ཁའོ་ཆེ་ཅི་དང་ཐུག་ལ་ཐིམ་	
ཞི་བདེ་རིང་ལུགས་.....	103
ལེ་ཆན་གསུམ་པ་(ཡང་ན་ལེའུ་གསུམ་པ་) རྒྱ་གོའི་སྤྱི་ཚྭ་གས་ཏང་མི་དང་	
བརྒྱ་ཚྭ་གས་རིང་ལུགས་པའི་ཞི་བདེ་རིང་ལུགས་	114
ལེ་ཆན་བཞི་པ་(ཡང་ན་ལེའུ་བཞི་པ་) ལམ་ཀུ་རུ་ཁར་ཡོད་པའི་	
ཆེ་མང་ལུར་རྟ་.....	122
མཆན་འགྲེལ་	130—141

ཕྱི་ཚྭ་གསལ་རིང་ལུགས་དང་དམག་འཁྲུག

(ཨ་ཁོ་ཕྱི་ཚྭ་གསལ་དམངས་གཙོ་ཀྲང་ཏང་གིས་དམག་འཁྲུག་ལ་འཛིན་པའི་སྐད་ཚུལ་) 1

པར་གཞི་དང་པོ་(རྒྱལ་ཁྲིའི་པར་གཞིའི)སྒྲིབ་གཞི

དམག་འཁྲུག་བྱས་ནས་ལོ་གཅིག་ཕྱིན་པ་རེད། དམག་འཁྲུག་གི་དང་འོག་ཚུགས་མ་
ཐག་པའི་སྐབས་ནས་ ང་ཚོའི་ཏང་གིས་ཀྲང་དབྱང་ཨུ་ལྷན་ལྷན་ཁང་གི་བསྐྱབས་གཏམ་
ནང་དུ་ཐེངས་འདིའི་དམག་འཁྲུག་ལ་འཛིན་པའི་སྐད་ཚུལ་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
ཀྲང་དབྱང་ཨུ་ལྷན་ལྷན་ཁང་གི་བསྐྱབས་གཏམ་ནི། 1914 ལོའི་ཟླ་ 9 པར་ཟླ་བྲིས་
བཞུགས་པ་དང་ 1914 ལོའི་ཟླ་ 11 ཚེས་ 1 ཉིན་ང་ཚོའི་ཏང་ཀྲང་དབྱང་གི་ལས་ཁུངས་
ཚགས་པར་《ཕྱི་ཚྭ་གསལ་དམངས་གཙོ་ཏང་མིའི་ཚགས་པར》ཡང་ 33 པའི་ཤོག་དུ་སྒྲིལ་བ་
རེད་①(མ་སྒྲིལ་གོང་ཀྲང་དབྱང་ཨུ་ལྷན་སྐོར་ལྷན་གོར་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་ཏང་གི་འགན་
ཁུར་འབྲས་མིལ་སྤྱད་ཡོད་པ་མ་ཟད་ ཁོ་ཚོས་ཡིད་མཐུན་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་རེད)།
དེའི་རྗེས་ལ་ཡང་ 40 པ(1915 ལོའི་ཟླ་ 3 ཚེས་ 29 ཉིན)ཤོག་ཡང་པོར་ཉི་འབྲས་མི་...
ཕྱི་ཚྭ་གསལ་གི་ཕྱིས་ཚང་②བཞུགས་པ་རེད། ཕྱིས་ཚང་དེ་ཚོའི་ནང་ང་ཚོའི་ཅ་དན་དང་
ཐངས་རྒྱས་དེ་བས་ཀྲང་འཁྲུག་པ་མེད་པའི་སྐོར་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

① 《ལེ་ཉིན་གི་གསུང་འབྲས》ཟུ་ཡིག་པར་གཞི་དེའི་ 21 པའི་ཤོག་ཉེ་ 10 པ་—17
པའི་བར་དུ་གསལ། —ཙམ་ཕྱིག་པའི་མཆན་

② གོང་མཆུངས་དེའི་ཆར་གསལ། ཤོག་ཉེ་ 136 པ་—142 པའི་བར་ —ཙམ་
ཕྱིག་པའི་མཆན་

ཡིག་ཐུང་ཨོ་གླི་མང་ཚྭ་གས་གི་གསར་བརྗེ་ལྷན་ཁྲིའི་མཉམ་སྤྱད་གསལ་དོད་པོའི་
 མཉམ་སྤྱད་ཆེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ནང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་དེ་རང་
 གི་མི་དུ་གཞུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་རང་གི་འཕྲུལ་ལྡན་གྲལ་རིམ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་བཅོལ་མཁན་ལ་
 སྤྱི་ཚྭ་གས་དམངས་གཙོ་དང་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་མང་ཆེ་བས་འཕྲུལ་མེད་གྲལ་རིམ་གི་
 གསར་བརྗེ་ཐོང་བ་བཅོལ་བའི་གསལ་བྱེད་གི་ཡོད་མེད། འོན་ཀྱང་གས་གལ་གསར་
 བརྗེ་ལྷན་ཁྲིའི་མཉམ་སྤྱད་ཆེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་བྱུང་གི་རེད། གནས་
 ཚུལ་དེ་རིགས་གི་རྟེན་གསལ། སྤྱི་ཚྭ་གས་དམངས་གཙོ་དང་གིས་དམག་འཁྲུག་ལ་འཛིན་
 བའི་ཐབས་རྒྱས་ཕྱགས་སྤྲོས་བྱས་པའི་དེབ་ཆུང་ཅིག་དཔེ་རྒྱན་བྱེད་རྒྱ་དེ་དགོས་གཏུག་
 ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཅིག་དུ་གྱུར་པ་རེད། ད་ལྟ་དང་གི་གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་
 སྤྱི་དུ་པར་འདེབས་པའི་སྐབས་དང་སྤྱོད་ནས། ང་ཚོས་གསལ་བཤད་གནད་བརྒྱས་ཅིག་
 བྱས་པ་མ་ཟད། ཡིག་ཆ་ཚད་ལྡན་ནང་དང་དང་གི་གྲོས་ཚྭ་གས་ཐོག་བརྟན་ལྷིང་
 འཕྲུལ་ལྡན་གྲལ་རིམ་གི་ཐབས་རྒྱས་དང་འཕྲུལ་མེད་གྲལ་རིམ་གི་ཐབས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་
 བ་ཡོད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་གཙོ་བོ་མཐའ་དག་ལའང་དོ་སྣང་གང་བྱུང་བྱས་ཡོད།

པར་གཞི་གཉིས་པའི་སྒང་གཞི

དེབ་རྒྱུ་འདི་ནི་ 1915 ལོའི་དབྱར་ཁར་ཆི་མེར་ལར་ཏེ་འབྲས་མི་སྒྲིལ་ཆོག་ས་...
 ཆོག་ས་པའི་སྒྲིལ་བ་དུ་བྱིས་པ་ཅིག་ཡིན། དེབ་རྒྱུ་འདི་ད་དུང་ཏེ་ཡིག་དང་སྒྲིལ་གི་...
 ཐོག་ནས་པར་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱུ་ལོ་འདི་ཡི་གེ་ལ་སྒྲིལ་ནས་རྒྱུ་ལོ་སྒྲིལ་ཆོག་ས་...
 དམངས་གཙོ་རིང་ཕྱགས་གཞོན་ཏེ་ཆོག་ས་པའི་ལས་ཁུངས་ཆོག་ས་པར་ཐོག་ལའང་ཆ་ཆང་...
 བཞོད་ཡོད་པ་རེད། དེབ་རྒྱུ་འདི་ཏེ་ཡིག་གི་པར་གཞི་དེ་གསང་བའི་སྒྲིལ་ནས་ཏེ་...
 ཞུ་བ་ཡིན་དང་། ལའི་ཕི་ཞི། དུ་ལའི་མེ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བྱེད་ཁག་ལ་བསྒྲུལ་ཏེ་ཆི་མེར་...
 ལར་ཏེ་གཞོན་ཕྱགས་པར་བཅི་བཀྱར་བྱེད་མཁན་དང་ཁར་ལི་དུ་ཁེ་ནི་ཞི་ཕྱགས་ཁག་...
 གིས་ས་ཆ་དེ་གར་གསང་བའི་སྒྲིལ་ནས་འབྲེལ་སྒྲིལ་བྱས་པ་རེད། སྒྲིལ་གི་པར་གཞི་དེ་...
 པ་ལི་ལ་གསང་བའི་སྒྲིལ་ནས་པར་བཟུང་ཏེ། སྒྲིལ་ཆི་མེར་ལར་ཏེ་ཕྱགས་ཁག་གིས་ས་...
 ཆ་དེ་གར་འབྲེལ་སྒྲིལ་བྱས་པ་རེད། ཞི་ཡིག་གི་པར་གཞི་དེ་ཞི་གར་འབྱར་བའི་བྱངས་...
 ཚད་ཏེ་ཅང་ཉུང་བའི་ཞུན་གིས། མི་སྒྲིལ་ལ་བཞོ་པ་ཆོས་ལག་བཟུས་ཀྱིས་དཔོན་བྱང་...
 པ་རེད།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་དེབ་རྒྱུ་འདི་ཡིག་ཆ་ཅིག་བྱས་ནས་སྒྲིལ་ཆ་ཆང་པར་བཟུང་པ་...
 ཡིན། དེབ་རྒྱུ་འདི་ནི་ 1915 ལོའི་ཟླ་ 8 པར་བྱིས་པ་ཅིག་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིལ་མཁན་ནམས་...
 གིས་ནས་ཡིན་ཅུང་མ་རྒྱུད་པ་བྱེད་དགོས། ལྟག་པར་དུ་ཞི་གོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་...
 སྒྲིལ་སྒྲིལ་དོན་དེ་མ་རྒྱུད་པ་བྱེད་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་? སྒྲིལ་དེའི་ཞི་གོ་...
 ནི་ད་དུང་ཅ་ཅིང་གང་མའི་ཞི་གོ་ཏེ་ལྷོ་མན་རྒྱུ་གོང་མའི་སྒྲིལ་གཞུང་གི་ཞི་གོ་...
 རེད་.....

1918 ལོའི་པར་གཞི་དེབ་རྒྱུ་ཐོག་བཞོད་པ
 དེབ་རྒྱུ་གི་མ་ཡིག་གཞིར་བསྒྲིལ་ནས་པར་བཟུང་པ

ལེའུ་ ༥༨་ བོ

སྤྱི་ཚེགས་རིང་ལུགས་གི་ཅ་དོན་དང་ 1914 ལོ་—1915

ལའི་བར་གི་དམག་འཁྲུག

སྤྱི་ཚེགས་ཏང་མིས་དམག་འཁྲུག་ལ་འཛིན་པའི་སྨྱོད་ཚུལ

སྤྱི་ཚེགས་ཏང་མིས་ཐུག་མཐུད་མི་རིགས་ཁག་བར་གི་དམག་འཁྲུག་ལ་ཁ་དྲུང་
བཏང་དེ་, དེ་ནི་ཁྱ་སྐོར་དང་གདུག་རྩལ་གི་བྱ་སྨྱོད་ཅིག་རེད་པམ་མ་གི་ཡོད་པ་རེད་
ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་དམག་འཁྲུག་ལ་འཛིན་པའི་སྨྱོད་ཚུལ་དེ་འབྱོར་ལྡན་གྱལ་རིམ་གི་ཞི་...
བདེ་རིང་ལུགས་པ་(ཞི་བདེར་བཅི་བཀྱར་བྱེད་མཁན་དང་ཞི་བདེ་ལུང་སྒྲིག་བྱེད་མཁན)
དང་མིད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་པ་དང་ཅ་དོན་ཐོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རེད་
ང་ཚོ་འབྱོར་ལྡན་གྱལ་རིམ་གི་ཞི་བདེ་རིང་ལུགས་པ་དང་མི་འདྲ་ཞིང་, ང་ཚོས་དམག་
འཁྲུག་དང་རྒྱལ་ནང་གི་གྲལ་རིམ་འཐབ་ཚད་བར་ཁྲོག་མེད་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་གི་...
ཡོད་པ་དང་, གྲལ་རིམ་ཅ་མེད་མ་བཏང་བ་དང་སྤྱི་ཚེགས་རིང་ལུགས་མ་བཅུགས་ན་
དམག་འཁྲུག་ཅ་མེད་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་ཤེས་གི་ཡོད་, དེ་མིན་ང་ཚོས་རྒྱལ་ནང་གི་དམག་
འཁྲུག་ཏེ་གཉའ་གཞན་མཁྱེད་མཁྱེད་གྲལ་རིམ་གིས་གཉའ་གཞན་བྱེད་མཁན་གྲལ་རིམ་ལ་ངོ་
ཚྏ་བྱེད་པའི་དམག་འཁྲུག་དང་, བཅན་གཡོག་གིས་བཅན་གཡོག་བདག་པོར་ངོ་ཚྏ་བྱེད་པ་
དང་, ཞིང་བཅན་གིས་ཞིང་བདག་ལ་ངོ་ཚྏ་བྱེད་པ་, བཅོ་པ་ཁྱ་པ་ནམས་གིས་འབྱོར་ལྡན་
གྲལ་རིམ་ལ་ངོ་ཚྏ་བྱེད་པ་བཅས་གི་དམག་འཁྲུག་དེའི་ལུགས་མཐུན་གི་རང་བཞིན་དང་
ཡར་ཐོན་གི་རང་བཞིན་, དཀོས་ངེས་གི་རང་བཞིན་བཅས་ཅད་དེ་ཁས་ལེན་གི་ཡོད་

ང་ཚ་མར་ཁེ་མི་རིང་ལུགས་པ་ནི་ཞི་བདེ་རིང་ལུགས་པ་དང་མི་འདྲ་མ་གཞི་གཞུང་མེད་
 པའི་རིང་ལུགས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་ཞིང་། ང་ཚས་ངེས་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་དང་མཐུན་པའི་
 རྣམས་(མར་ཁེ་མི་འི་ཅོད་རྒྱུའི་གཞི་དུས་གཙུག་རིང་ལུགས་གི་ལྷ་ཆུལ་གཞིར་བབྲང་ནས་)
 དམག་འཁྲུག་ས་སར་ཞིབ་འཇུག་ཕྱེད་དགས་པའི་རང་འཛིན་ཕྱེད་གི་ཡོད་པ་ལྟར་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
 ལ་དམག་འཁྲུག་འདི་འདྲ་རྟག་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་། དམག་འཁྲུག་དེ་དག་གིས་
 དམག་འཁྲུག་མཐའ་དག་དང་འདྲ་བར་གཡོལ་ཐབས་མེད་པའི་རྣམས་ཆག་རྣམས་དང་།
 རྒྱུ་རྐྱེད་། གནོད་རྒྱུན་། རྒྱུག་བསྐལ་བཅས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བཙོ་གི་ཡོད་མོད་། འོན་
 །ཀྱང་དམག་འཁྲུག་དེ་དག་གི་གང་ལྟར་ཡར་སྔོན་གི་དམག་འཁྲུག་ཅིག་རེད་། གསལ་པོ་
 བཤད་ན་། དམག་འཁྲུག་དེ་དག་མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་
 དང་། གནོད་རྒྱུན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ལོག་རྒྱུད་གི་ལམ་ལུགས་(དཔེར་ན་གྲིང་
 དབང་སྒྲེར་གཙོད་ལམ་ལུགས་དང་ཡང་ན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་) ཅུ་གཏོར་གཏོར་རྒྱ་དང་
 མཉུ་གྲིང་གི་ཆེས་ལྷ་སྟོ་ཅན་གི་སྒྲེར་གཙོད་གི་གྲིང་དབང་ལམ་ལུགས་(ཐུར་ཆི་དང་ཨོ་་་་
 གའི་སྒྲེར་གཙོད་གི་གྲིང་དབང་ལམ་ལུགས་) ཅུ་གཏོར་གཏོར་རྒྱར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་་་་་
 རེད་། དེར་རྟེན་། ངེས་པར་དུ་མིག་ལྡན་དམག་འཁྲུག་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གི་ཁྱད་ཆས་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་ཕྱེད་དགས་གི་རེད་།

༩. རབས་དམག་འཁྲུག་གི་ལོ་རྒྱུས་གི་རྣམས་པ

རྒྱ་གའི་གསར་བཞེ་ཆེན་པོས་མིའི་རིགས་གི་ལོ་རྒྱུས་གི་དུས་རབས་གསར་བ་ཕྱེ་་་
 བ་རེད་། དུས་དེ་ནས་པ་ལི་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ལྟ་། 1789 ལོ་ནས་ 1871 ལོ་ལྟ་། བར་།
 འཕྱར་ལྷན་གལ་འཁུག་གི་ཡར་སྔོན་དང་མི་རིགས་བཅིངས་འགྲུལ་གི་དམག་འཁྲུག་དེ་དམག་
 འཁྲུག་རྣམས་ལ་སྣ་ཚོགས་ནང་གི་རྣམས་པ་གཅིག་དུ་བྱུར་བ་རེད་། ཆོག་གཞན་ཅིག་གི་ཐོག་
 ནས་བཤད་ན་། གྲིང་དབང་སྒྲེར་གཙོད་གི་ལམ་ལུགས་དང་བཀའ་བཞུད་འཛིན་གི་
 ལམ་ལུགས་མགོ་རྟིང་སྟོག་རྒྱ་དང་། ལམ་ལུགས་དེ་ཚུ་གཏོར་གཏོར་རྒྱ་། མི་རིགས་
 གཞན་དག་གི་གཏོར་གཙོད་མགོ་རྟིང་སྟོག་རྒྱ་བཅས་ནི་དམག་འཁྲུག་དེ་རིགས་གི་ནང་་་་

རྟོན་གཙོ་པོ་དང་ལོ་རྒྱུས་གི་རྟོན་སྤྱིར་རེད། དེར་རྟོན་དམག་འཁྲུག་དེ་རིགས་ནི་ཡར་
 ཐོན་གི་དམག་འཁྲུག་ཅིག་རེད། དམག་འཁྲུག་དེ་འབྲེལ་ནང་དུ་གཞུང་སེམས་བྱང་
 བའི་གསར་བརྗེ་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་པ་མཐའ་དག་དང་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་མཐའ་
 དག་གིས་རྟག་དུ་བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་འཛིན་གི་ལམ་ལུགས་དང་ སྤྱི་དབང་མེར་གཙོ་དག་གི་
 ལམ་ལུགས་ མི་རིགས་གཞན་དག་གི་གཉའ་གནོན་བཅས་གི་གནོད་སྦྱོན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པའི་མང་གཞི་མགོ་རྟོག་སྤྱི་དང་ཡང་ན་ཅ་གཏོར་གཏོར་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་
 པའི་རྒྱལ་ཁབ་(འབྱོར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་ལ་ཟེར) དེ་དག་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེ་བྱེད་པ་
 དང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་རྩ་གྲིང་
 གསར་བརྗེ་དམག་འཁྲུག་རིམ་བུར་ནང་དུ་རྩ་གྲིང་མིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་མངའ་
 ཁོངས་བཅན་འཕྲིག་དང་བཅན་བཟུང་བུས་སྤྱང་མོད། རྟོན་ཀྱང་དེས་དམག་འཁྲུག་དེ་
 ཚོའི་ཅ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གི་རྟོན་སྤྱིར་སྤྱི་ཅམ་ཡང་སྤྱར་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན?
 དམག་འཁྲུག་དེ་ཚོས་ཞིང་བུན་ལམ་ལུགས་སྤྱིར་བའི་ཨུ་སྤྱིར་ཉིལ་པོའི་བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་
 འཛིན་གི་ལམ་ལུགས་དང་སྤྱི་དབང་མེར་གཙོ་དག་གི་ལམ་ལུགས་གཏོར་བཞིག་དང་གཡོ་
 འགྲུལ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལྷ་དམག་འཁྲུག་ནང་ ཉེ་གོས་རྩ་གོར་བཅན་འཕྲིག་
 བུས་སྤྱང་མོད། རྟོན་ཀྱང་དེས་དམག་འཁྲུག་དེའི་ཅ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གི་རྟོན་སྤྱིར་སྤྱིར་
 པ་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན? ཐངས་དེའི་དམག་འཁྲུག་དེས་ཉེ་གོའི་མི་དམངས་
 ཁྱི་སྤྱང་མང་པོ་བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་འཛིན་ས་ཁོངས་བཅན་བཟུང་གི་གནས་ཚུལ་འོག་དང་
 རྒྱལ་པོ་བཅན་གི་ཅན་ཆ་གྲིང་ཉེ་གོར་གོང་མ་དང་ན་པོ་ལྷན་གསུམ་པ་གཉིས་གི་གཉའ་
 གནོན་འོག་ནས་བཅངས་འབྲུལ་བཏང་བ་རེད།

ཡར་ཚོལ་དམག་འཁྲུག་དང་འགོག་སྦྱང་དམག་ འཁྲུག་བར་གི་བྱེད་པར

1789 ལོ-1871 ལོའི་བར་གི་དུས་རབས་དེས་རྗེས་ཀྱི་གཏོར་ཐབ་པོ་དང་.....
 གསར་བརྗེ་དམག་གས་བཞག་ཡོད་པ་རེད། བཀའ་བཏོད་རྒྱུ་འཛིན་གི་ལམ་ལུགས་དང་

མིང་དབང་གིས་གཙོ་བོ་ལམ་ལུགས་, མི་རིགས་གཞན་གྱི་གཉའ་གཞོན་བཅས་མགོ་
 ཉིང་མ་སྒྲིག་གོང་ལ་, འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བཙན་ལེན་བྱེད་
 པའི་འཕྲུལ་ཚུད་དེ་འཁོལ་བྱས་འགྲོ་བ་ཅིག་ཅ་བ་ནས་ཡོང་བྱུང་གི་མ་ཤིང་། སྤྱི་ཚོགས་
 ཏང་མིས་དུས་རབས་དེའི་“འགོག་སྤྱང”དམག་འཁྲུག་གི་ལུགས་མཐུན་རང་བཞིན་སྐྱར་...
 བཤད་སྐབས་, ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཤད་ཡས་ནི་དུས་རབས་བར་མའི་ལམ་ལུགས་
 ལ་རོ་སྒྲུབ་དང་ཞིང་བྱན་ལམ་ལུགས་ལ་རོ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་གསར་བརྗེའི་དམིགས་ལུལ་དེ་...
 ཤིང་། སྤྱི་ཚོགས་ཏང་མིས་བཤད་པའི་“འགོག་སྤྱང”དམག་འཁྲུག་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྐར་ནས་...
 བཟུང་དོན་ཉིང་དེའི་ཐོག་གི་“བྱང་བདེན་གྱི”དམག་འཁྲུག་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་ཤིང་
 (ལེ་ལི་ཕུའུ་ཁེ་ནེ་ཞེས་ཐེངས་ཅིག་ལ་དེ་འདྲ་བཤད་སྤྱང་བ་ཤིང་)། སྤྱི་ཚོགས་ཏང་
 མིས་སྒྲན་ཆད་ཡིན་ནའང་འདྲ་, ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་འདྲ་, དོན་ཉིང་དེ་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་
 “མེས་ཀྱལ་སྤྱང་སྤྱབ”དང་ཡང་ན་“འགོག་སྤྱང”དམག་འཁྲུག་གི་ལུགས་མཐུན་རང་བཞིན་...
 དང་, ཡར་ཐོན་རང་བཞིན་, བྱང་བདེན་རང་བཞིན་བཅས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་ཤིང་།
 དཔེར་ན་, གལ་སྲིད་སངས་ཉིན་མོ་ལྷོ་ཀོས་སྤྱོད་གོར་དམག་བདེ་གཏོང་བ་དང་, ཉིན་
 རྩས་དབྱིན་གོར་དམག་བདེ་གཏོང་བ་, པར་སྤྱི་དང་ཡང་ན་ཀྲང་གོས་ཨོ་གོར་དམག་
 བདེ་གཏོང་བ་མགས་བྱས་ན་, སྤྱི་ཞིག་གིས་སྒྲན་ལ་ཡར་སྒྲུབ་བྱས་ནའང་, གང་ལྟར་
 དམག་འཁྲུག་དེ་དག་ཆང་མ་ནི་“བྱང་བདེན”དང་“འགོག་སྤྱང”གི་དམག་འཁྲུག་ཅིག་ཡིན་...
 ཞིང་, སྤྱི་ཚོགས་ཏང་མི་སྤྱི་ཞིག་གིས་ཀྲང་གཉའ་གཞོན་སྤྱང་མཁན་དང་, ཟུར་གཏོགས་
 བདག་དབང་ཆ་མི་ཆང་བ་བཅས་ཡིན་པའི་ཀྱལ་ཁབ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེ་བྱས་ཏེ་,
 དེ་ཚས་གཉའ་གཞོན་བྱེད་མཁན་དང་, བྱན་གཡོག་བདག་པོ་, བཅན་འཕྲིག་བྱེད་མཁན་
 བཅས་ཡིན་པའི་ཀྱལ་ཁབ་“ཆེན་པོ”ལས་རྣམས་པར་ཀྱལ་སྤྱབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་གི་ཤིང་།

གལ་ཏེ་བྱན་གཡོག་ 100 ཡོད་པའི་བྱན་གཡོག་བདག་པོ་ཅིག་གིས་སྐར་ལས་“བྱང་
 མུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས”བྱན་གཡོག་ཡང་སྐར་བཞོ་བཤའ་བྱག་བྱའི་ཆེད་དུ་, བྱན་གཡོག་ 200
 ཡོད་པའི་བྱན་གཡོག་བདག་པོ་གཞན་ཅིག་དང་དམག་འཕྲུལ་བྱས་ན་, གནས་ཚུལ་དེའི་
 རོག་“འགོག་སྤྱང”དམག་འཁྲུག་དང་ཡང་ན་“མེས་ཀྱལ་སྤྱང་སྤྱབ”གི་གོ་དོན་སྤྱད་པ་དེ་ནི་,

ལོ་རྒྱུ་གི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་འཁྲིག་བཤད་བྱས་པ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་དངོས་ཐོག་གཡོ་རྒྱ་ཙེ་བའི་བྱན་གཡོག་བདག་པོས་མི་མེད་དུ་རྒྱས་མ་དང་། ཁྱིམ་དམངས་ཆུང་བ་ཤིས་ཕྱ་མེད་པའི་མི་རྒྱན་ཚངས་ཅན་བཅས་ལ་མགོ་སྐྱར་བཏང་བ་ཅིག་ཡིན་པ་ཏྲ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། བྱན་གཡོག་བདག་པོས་བྱན་གཡོག་ལས་ལྷགས་སྐྱ་བཏྲ་གཏོང་བ་རྒྱ་དང་དེར་ཤུགས་སྟོན་བྱག་རྒྱའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་དེང་རབས་གི་དམག་འཁྲུག་ནང་དུ་དྲ་ལྷའི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་འཕྱོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་གིས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་“མི་རིགས”གི་འདྲ་ཤིས་དང་མེས་རྒྱལ་སྤང་སྤྱོད་གི་ལོ་རྟོན་སྤྱད་ནས་མི་དམངས་ལ་མགོ་སྐྱར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

མིག་ལཱ་དམག་འཁྲུག་གི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ ལྷགས་གི་དམག་འཁྲུག་རེད

ཏྲ་ལམ་མི་ཆང་མས་མིག་ལཱ་དམག་འཁྲུག་གི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་གི་དམག་འཁྲུག་རེད་བསམ་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་མི་མང་ཆེ་བས་གོ་རྟོན་དེར་གོ་བ་ལོག་སྒྲིབ་བྱས་ནས་ ལྷགས་རེ་བའི་སྐྱ་ནས་གོ་རྟོན་དེ་བཤད་སྤྱད་མ་བྱས་ན་ གང་ལྟར་ཁ་གཡང་ས་ཅིག་བཅའ་ནས་དམག་འཁྲུག་དེར་འཕྱོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་གི་ཡར་མོན་དང་མི་རིང་བཅིངས་འཁྲུལ་གི་རྟོན་སྤྱིང་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད་ཟེ་བཤད་གི་ཡོད་པ་རེད། བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་ནི་མ་ཅ་རིང་ལྷགས་འཕེལ་རྒྱས་བྱིན་པའི་དུས་རིམ་མགོ་མོས་ཡིན་ཞིང་། དུས་རིམ་དེ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པར་གཞི་ནས་སླེབས་པ་རེད། མི་རིགས་གི་རྒྱལ་ཁབ་མ་བཅུགས་ན་ མ་ཅ་རིང་ལྷགས་གིས་བཀག་བཞུག་ལྷན་འཛིན་རིང་ལྷགས་མགོ་དྲིང་སྟོག་སྒྲིབ་གི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་མི་རིགས་གི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིང་པ་དེ་ཆོས་ད་ལྟ་མ་ཅ་རིང་ལྷགས་འཕེལ་རྒྱས་འཁྲོ་བར་བཀག་འགོག་བྱེད་གི་ཡོད་པ་རེད། མ་ཅ་རིང་ལྷགས་གིས་བསྐྱ་གསོག་བྱེད་རྒྱ་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ནས་ཆད་འདི་འདྲ་ཅིག་ལ་སླེབས་ཡོད་པ་དེ་། བཟོ་ལས་ལྷེ་ཁག་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས་སྐྱར་དུང་ལྷུར་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་ཅ་རིན་གི་མཐའ་མཐུན་ཞིན་ཏི་ཅ་དང་སྤོ་ལ་མི་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་ལག་དུ་བབྱང་ཡོད་པ་དང་།

མའི་གོ་ལ་ཉི་ལ་པོ་ཏ་ལམ་“མ་ཅ་ཀྱལ་པོ”དེ་ཚས་བཞོ་བཞའ་བརྒྱབ་ཆར་བ་རེད། ཁོ་
 པ་ཚས་ཡང་ན་མི་མེར་སྲེལ་ཡུལ་བདག་བཟུང་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་དངུལ་ལྟར་བཟུ་
 བཞུག་གི་འཆིང་ཐག་གངས་མེད་ཅིག་གིས་ཀྱལ་ཁབ་གཞན་དག་དམ་པོར་སྤྲོམ་གི་ཡོད་པ་
 རེད། མ་དངུལ་འཛག་ས་དང་མ་བཅས་ཀྱི་ཆ་ཕྱིར་གཏོང་བྱེད་ས་སྒྲིར་སྤྲོམ་དང་འཕྲག་
 ལེན་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་གི་འཕེལ་ཕྱགས་གིས་རང་མས་ཉ་ཆོང་དང་འབྲན་སྤྲར་གི་ཆབ་བྱས་པ་
 རེད། བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་གི་དྲུས་རབས་ལ། མ་ཅ་རིང་ལུགས་དེ་བཀས་བཞོད་
 རྒྱད་འཛིན་རིང་ལུགས་ལ་རོ་ཁྱོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་ཅོད་ནང་གི་མི་རིགས་བཅིངས་འཁྲོལ་...
 བཞོད་མཁན་ཅིག་ནས་མི་རིགས་ཁག་ལ་གཉའ་གནོད་བྱེད་མཁན་ཆེ་ཤོས་ཅིག་དུ་གྱུར་པ་
 རེད། མ་ཅ་རིང་ལུགས་དེ་ཡར་ཐོན་ནས་ལོག་སྟེད་དུ་གྱུར་ཞིང་། དེས་ཐོན་སྟེད་ནུས་
 རྒྱགས་འཕེལ་རྒྱས་བཟང་ནས་ཆད་འདི་འདྲ་ཅིག་ལ་སྤེལ་ས་ཡོད་པ་དེ། མའི་རིགས་སྤྱི་
 ཚོགས་རིང་ལུགས་སུ་བར་ཀླལ་མ་བྱས་ན། ལོ་མང་པོའི་ནང་དུ་ཐ་ན་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཁ་
 བས་གི་ནང་དུ་ཀྱལ་ཁབ་“ཆེན་པོ”ཁག་གིས་མ་ཅ་རིང་ལུགས་ལྷ་བཙུགས་གིས་གནས་...
 ཐབས་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་(མི་མེར་སྲེལ་ཡུལ་བཅན་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་དང་། སྒྲིར་སྤྲོམ་ལག་
 ལེན་བྱེད་ཀྱི། ཁྱད་དབང་འཕྲགས་ཀྱི། མི་རིགས་གཉའ་གནོད་འདྲ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་བྱེད་
 ཀྱི་བཅས་བརྒྱད་པ)བྱས་པའི་དྲག་པོའི་འཐབ་ཅོད་གི་མནར་གཅོད་ཚུང་དགོས་གི་ཡོད་པ་
 རེད།

བྲན་གཡོག་བདག་པོ་ཆེ་ཤོས་བར་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ བནས་བབས་བྱེད་རྒྱ་དང་ཁྲ་བཙན་གཏོང་རྒྱའི་ཆེད་ ཏུ་བྱས་པའི་དམག་འབྲུག

བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་གི་དོན་སྤྱིང་གསལ་བཞུད་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ར་ཚས་ཀྱལ་...
 ཁབ་“ཆེན་པོ”ཟེར་བ་(འཕྲག་བཅོམ་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་ཁ་བཟང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐོབ་
 མཁན)དེ་ཚས་འཛམ་སྐྱིང་བཞོ་བཞའ་བརྒྱབ་པའི་དབྱེད་གཞི་ཁྲངས་བཅན་པོ་ནམས་...
 བཞུག་དུ་བཞོད་ཡོད།

བྱ་ལོ་ལྟར་དབང་པོ་ལམ་ལུགས་གི་ཀླུ་ཁབ་“ཆེན་པོ”ལྟར་ གིས་འཛམ་གླིང་བཞོ་བཤུང་བརྒྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་

མི་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་ བདག་པོ་ཀླུ་ཁབ་ རྒྱུ་ཁབ་

ཀླུ་ཁབ་“ཆེན་པོ”ལྟར་	1876 ལོ་		1914 ལོ་		1914 ལོ་			
	ཀླུ་ཁབ་ ལྷན་པོ་གི་ཁྲི་བརྒྱུ	མི་གྲངས་	ཀླུ་ཁབ་ ལྷན་པོ་གི་ཁྲི་བརྒྱུ	མི་གྲངས་	ཀླུ་ཁབ་ ལྷན་པོ་གི་ཁྲི་བརྒྱུ	མི་གྲངས་	ཀླུ་ཁབ་ ལྷན་པོ་གི་ཁྲི་བརྒྱུ	མི་གྲངས་
དབྱིན་ཇ་.....	22.5	251.9	33.5	393.5	0.3	46.5	33.8	440.0
ཨ་ཇ་.....	17.0	15.9	17.4	33.2	5.4	136.2	22.8	169.4
ཟླ་ཇ་.....	0.9	6.0	10.6	55.5	0.5	39.6	11.1	95.1
ཏི་ཇ་.....	—	—	2.9	12.3	0.5	64.9	3.4	77.2
རི་ཇ་.....	—	—	0.3	19.2	0.4	53.0	0.7	72.2
མི་ཇ་.....	—	—	0.3	9.7	9.4	97.0	9.7	106.7
ཀླུ་ཁབ་“ཆེན་པོ”ལྟར་.....	40.4	273.8	65.0	523.4	16.5	437.2	81.5	960.6
ཀླུ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཁྲི་བརྒྱུ་ལྟར་གྱི་མ་གཞི་དེ་								
པའི་(མི་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་དང་ཉི་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་)								
ཀླུ་ཁབ་གི་ཁྲི་བརྒྱུ་ལྟར་གྱི་མ་གཞི་དེ་								
པའི་) མི་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་.....								
“མི་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་ལྟར་”ཀླུ་ཁབ་ལྟར་(མཉམ་སྒྲིལ་དང་, རྒྱུ་ཁབ་, པར་ལྟར་བཅས་)							14.5	361.2
ཁྲི་བརྒྱུ་.....							105.9	1 367.1
ཀླུ་ཁབ་ལྟར་དུ་ལྟར་.....							28.0	289.9
མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་(མི་མཉམ་སྒྲིལ་གི་མ་ཆ་མཉམ་སྒྲིལ་).....							133.9	1 657.0

གོང་གསལ་གི་འཕྲི་མཉམ་སྒྲིལ་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ལུང་, 1789 ལོ་—1871 ལོ་
བར་ལ་མི་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་རང་དབང་བཅོམ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲི་མཉམ་སྒྲིལ་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་པའི་མི་མཉམ་སྒྲིལ་ཆེ་བ་, ད་ལྟ་ཏི་ 1876 ལོ་འཛམ་གླིང་གི་ཆེན་པོ་
ལུགས་འཛམ་གླིང་གི་ཆེན་པོ་མཉམ་སྒྲིལ་ལྟར་པ་དང་“མི་མཉམ་སྒྲིལ་ལྟར་ལྟར་”ཀླུ་ཁབ་,
འཛམ་གླིང་ལྟར་གི་མཉམ་སྒྲིལ་དང་མི་མཉམ་སྒྲིལ་ཆེ་བར་གཉེན་གཉེན་བྱེད་མཉམ་སྒྲིལ་
དང་མཉམ་སྒྲིལ་བྱེད་མཉམ་སྒྲིལ་དུ་ལྟར་པ་འདྲ་, 1876 ལོ་ནས་ 1914 ལོ་བར་, ཀླུ་